

PPA110วิชา สังคมและเศรษฐกิจไทย Thai Social and Economic Structure

By Dr. Phudit Nokhontod

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (open economy) คือ เป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้าและบริการกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ

รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 มาเป็นแนวทางในประเทศ

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (open economy) คือ เป็นประเทศที่ติดต่อทำการซื้อขายสินค้าและบริการกับประเทศเพื่อนบ้าน การค้าระหว่างประเทศจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ

รวมทั้งมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่ พ.ศ. 2504 ซึ่งเป็นปีที่รัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 มาเป็นแนวทางในประเทศ

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

การค้าระหว่างประเทศของไทยที่ผ่านประเทศไทยส่วนใหญ่จะขาดดุลการค้า และได้ดุลการค้าการชำระเงินเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสินค้าส่งออกของไทยส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าว ยางพารา ไม้สัก ดีบุก ข้าวโพด ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง กุ้งสด ทูเรียน มังคุดและที่ส่งออกมาเพิ่มขึ้นโดยเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ ซีเมนต์ อัญมณี ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ผ้าไหมไทย

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยก็นำเข้าสินค้าเยอะมาก เป็นเหตุให้เราขาดดุลการค้า สามารถจำแนกสินค้านำเข้าได้ดังนี้

สินค้าอุปโภคบริโภคประเภทอาหาร ผลิตภัณฑ์นม เครื่องดื่ม เครื่องใช้ในบ้าน มีแนวโน้มลดลงเพราะมีการผลิตทดแทนการนำเข้า และพัฒนาไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออก

สินค้ากึ่งสำเร็จรูปและวัตถุดิบ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมภายใน มีแนวโน้มสูงขึ้น

สินค้าประเภททุน ได้แก่ เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องทุนแรงรถแทรกเตอร์ ปุ๋ยเคมี มีแนวโน้มสูงขึ้น

สินค้าอื่นๆ ได้แก่ รถยนต์ เชื้อเพลิง อะไหล่รถยนต์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ในรอบระยะ 10 ปีที่ผ่านมาอัตราการนำเข้าสินค้าของไทยสูงมากขึ้น เนื่องจากการเร่งพัฒนาประเทศมีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าทุนมากขึ้น การบริโภคของคนในประเทศเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการบริโภคเลียนแบบ ซึ่งมักจะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยและมีราคาสูง

นอกจากนี้ประเทศไทยส่งเสริมการค้าเสรี ควบคุมการนำเข้าเพียงไม่กี่รายการ จึงมีการนำเข้าสินค้าอย่างมาก จากสาเหตุเหล่านี้ เป็นเหตุให้ประเทศไทยขาดดุลการค้ามาตลอด

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

เศรษฐกิจและการค้าของไทยในระยะที่ผ่านมาจะขยายตัวในอัตราที่สูงมาก แต่จากสถานการณ์เศรษฐกิจและการค้าของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ ได้มีการนำมาตรการใหม่ๆ มาเป็นข้ออ้างในการกีดกันการค้ามากขึ้น เช่น

การใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด และ ตบโต้การอุดหนุนการห้ามนำเข้าโดยอัตโนมัติ โดยใช้เหตุผลทางสุขอนามัย มาตรฐานสินค้าหรือสิ่งแวดล้อม การแข่งขันในตลาดการค้าโลกที่มีความเข้มข้นยิ่งขึ้น กระจายไปสู่ตลาดต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยในปัจจุบัน

ในส่วนของประเทศไทยนอกจากแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการค้าของโลกโดยเข้าร่วมในกลุ่มเศรษฐกิจการค้าที่มีผลประโยชน์สอดคล้องกันและผลักดันให้มีการพัฒนาอาเซียนเป็นเขตการค้าเสรีแล้ว จะต้องพัฒนาสินค้าออกของไทยให้มีศักยภาพในการแข่งขันมากขึ้นทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า และประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาดสินค้าไทยในตลาดโลก

รวมทั้งจะต้องแสวงหา
ช่องทางที่จะขยายการ
ลงทุนของไทยไปใน
ภูมิภาคต่างๆ ให้มากขึ้น

ในลักษณะของการลงทุน
โดยตรงและการร่วมทุน
เพื่อเป็นช่องทางให้
สินค้าออกของไทย
กระจายไปสู่ตลาดต่างๆ
ได้ง่ายขึ้น

เพื่อเป็นช่องทางให้
สินค้าออกของไทย
กระจายไปสู่ตลาดต่างๆ
ได้ง่ายขึ้น

เนื้อโควากิว

โคราชวากิว เนื้อที่อร่อยที่สุด

อยากลงทุน
เริ่มต้นอย่างไร ?

รู้จักการออม

สร้างวินัยทางการเงินแก่ตนเองในการทยอยเก็บเงินวันละเล็กละน้อยให้มีจำนวนเพิ่มพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป

รู้จักตนเอง

ถามตนเองก่อนตัดสินใจลงทุน

- วัตถุประสงค์ในการลงทุนของคุณคืออะไร
- อัตราผลตอบแทนที่คาดหวังเป็นอย่างไร
- คุณสามารถยอมรับความเสี่ยงได้มากน้อยเพียงใด

รู้เท่าทันสถานการณ์แวดล้อม

ต้องสนใจติดตามข่าวสารที่อาจมีผลกระทบต่อเงินลงทุนอย่างสม่ำเสมอ

รู้จักกระจายเงินลงทุน

ไม่ควรนำเงินทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดไปลงทุนในผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนประเภทเดียวกัน

รู้จักสิ่งที่ลงทุน

การลงทุนมีความเสี่ยง
ถ้า (ยัง) ไม่เข้าใจ อย่า (เพิ่ง) เสี่ยง !

ภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองนั้น ย่อม
ก่อกำเนิดขึ้นได้ตลอดเวลาตามลักษณะแห่งปัจจัยในแต่ละด้าน

สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ นับได้ว่ามีความสำคัญ
ใหญ่หลวง จะมีผลกระทบเช่นไรต่อการดำรงชีพของประชาชนโดยส่วนรวมใน
แต่ละช่วงเวลา

ตลอดจนจะต้องพิจารณาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ
ด้วยว่ามีแนวโน้มดำเนินไปอย่างไร ประสานสอดคล้องกับปัจจัยต่างๆ ในขณะ
นั้นหรือไม่เพียงใด สมควรที่จะได้ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องด้านใดบ้าง
ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมส่วนรวมโดยแท้จริง

สาเหตุ

ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

การดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่มุ่งจะรักษาอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราสูง

จึงทำให้มีการพึ่งพาปัจจัยภายนอกประเทศเกินสมควร จากการติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจปัญหาต่างๆ เหล่านี้จะคงอยู่ต่อไปและจะทวีความรุนแรงมากขึ้น

หากไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างการผลิต การนำเข้า และการส่งออก ตลอดจนการแก้ไขนโยบายเศรษฐกิจหลายๆ ด้านอย่างมีระเบียบแบบแผน ปัญหาเหล่านี้ก็จะยิ่งสะสมเพิ่มพูนขึ้นจนยากที่จะแก้ไข

การเมืองระหว่างประเทศ (International Politics)

การเมืองระหว่างประเทศมีสภาพเหมือนและแตกต่างกับการเมืองภายในประเทศที่มีสภาพเหมือนกัน คือ การเมืองระหว่างประเทศมีลักษณะเป็นการต่อสู้ระหว่างประเทศต่างๆ ซึ่งมีจุดประสงค์จะจูงใจหรือบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งยอมตามที่ต้องการ

ส่วนที่แตกต่างกับการเมืองในประเทศ คือ การเมืองระหว่างประเทศเป็นการต่อสู้แข่งขันที่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่ามีวิธีการอะไรที่นำมาปฏิบัติไม่ได้ และยังไม่มีผู้ตัดสินขาดองค์การกลางที่จะลงโทษประเทศที่ละเมิดกฎเกณฑ์บางอย่างที่ยอมรับกัน

ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงมักจะใช้วิธีการทุกอย่างที่จะให้ประโยชน์แก่ตน โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรมแต่ละประเทศจึงพยายามแข่งขันกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจของชาติตน

การเมืองระหว่างประเทศ มีความหมายดังต่อไปนี้

การใช้อำนาจ (Power) ระหว่างรัฐ

กรณีอเมริกาใช้อำนาจกับอิหร่านเพื่อบีบบังคับให้อิหร่านยุติโครงการนิวเคลียร์ “อำนาจ” (Power) คือ ความสามารถหรือขีดความสามารถหรือปริมาณความสามารถของผู้แสดงบทบาทระหว่างประเทศซึ่งผู้แสดงบทบาทระหว่างประเทศ (International Actors) มีทั้งที่เป็นรัฐและที่ไม่ใช่รัฐ ได้แก่ องค์การระหว่างประเทศ เป็นต้น ในการทำให้ผู้แสดงบทบาทอื่นกระทำในสิ่งที่ตนต้องการให้กระทำ หรือละเว้นกระทำในสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการให้กระทำ โดยใช้วิธีการ 2 วิธี คือ

ใช้วิธีการรุนแรง เช่น ใช้การบังคับ ข่มขู่ การคุกคามทางทหาร
การแข่งขัน สงคราม เป็นต้น

ใช้วิธีการไม่รุนแรง เช่น โน้มน้าว จูงใจ ให้รางวัล การให้สิ่งตอบแทน
การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การให้ความช่วยเหลือต่างประเทศ เป็นต้น

กรณีท่อเมริกาส่งเกิดอำนาจ

กรณีที่อเมริกาจะเกิดอำนาจ

จะใช้ความสามารถของตนเอง เช่น กรณีสงครามอิรักนั้นอเมริกาใช้วิธีการแบบรุนแรงที่จะทำให้อิรักนั้นปฏิบัติตามความต้องการของอเมริกา นั่นคือ ต้องการเปลี่ยนระบอบการปกครองจากระบอบการปกครองเผด็จการของซัดดัม ฮุสเซนไปสู่การปกครองแบบประชาธิปไตย ยุติโครงการนิวเคลียร์ อาวุธเคมี อาวุธชีวภาพ

นอกจากนี้อเมริกายังต้องการให้อิรักยุติการส่งเสริม การช่วยเหลือ การสนับสนุนการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขบวนการ ก่อวินาศกรรม 911 (ตึกเวิร์ดเทรดเซ็นเตอร์)

กรณีที่อเมริกาจะเกิดอำนาจ

หลังจากเหตุการณ์ 911 อเมริกามองว่าอิรักสนับสนุนขบวนการอัลเคดาร์ของบิน ลาเดน จึงต้องการกำจัดผู้นำหรือรัฐที่ส่งเสริมการก่อการร้าย โดยใช้อำนาจทั้งหลายเหล่านี้อเมริกาบีบบังคับอิรัก ให้ตัดัมยัติโครงการต่างๆ และให้ลี้ภัยออกนอกประเทศ

แต่ปรากฏว่าตัดัมไม่ยอม ในที่สุดอเมริกาก็ใช้สงครามจัดการกับอิรัก ในปี 2003 ทำให้อิรักเปลี่ยนแปลงการปกครองและยุติการส่งเสริมการก่อการร้าย

เมื่ออเมริกาใช้สงครามเป็นเครื่องมือสำเร็จ อเมริกาก็เกิดอำนาจขึ้น แต่ถ้าไม่สำเร็จ ก็ไม่เกิดอำนาจ หรือกรณีอเมริกาใช้การคุกคามทางทหารต่อเกาหลีเหนือ ต้องการให้เกาหลีเหนือ ยุติโครงการนิวเคลียร์ อเมริกาบอกว่าถ้าหากเกาหลีเหนือไม่ยุติโครงการดังกล่าวจะเกิดสงครามแบบอิรัก แต่เกาหลีเหนือไม่สนใจ กลับเร่งผลิตนิวเคลียร์ขึ้นมา ปรากฏว่าเกาหลีเหนือก็ประกาศว่าตนเองมีอาวุธนิวเคลียร์ ในที่สุดอเมริกาก็ถอย

เมื่ออเมริกาใช้อำนาจไม่สำเร็จ อเมริกาก็หันมาใช้วิธีการแบบไม่รุนแรง นั่นคือ โฉมหน้า จูงใจ ให้รางวัล โดยบอกว่าถ้าเกาหลีเหนือเปลี่ยนมาเป็นการใช้พลังงานน้ำแล้วอเมริกา จะช่วยเหลือในการพัฒนาพลังงานน้ำ, เศรษฐกิจ ฯลฯ

ในที่สุดเกาหลีเหนือก็หันมาสู่การเจรจา 6 ฝ่าย เป็นต้น

ถ้าอเมริกาทำได้สำเร็จโดยเกาหลีเหนือยอมยุติโครงการนิวเคลียร์แสดงว่าอเมริกามีอำนาจ

ความขัดแย้งในเรื่องการใช้อำนาจอระหว่างรัฐ

กรณีอเมริกา-เกาหลีเหนือ อเมริกาพยายามใช้อำนาจเพื่อให้เกาหลีเหนือยุติโครงการนิวเคลียร์ ในขณะที่เกาหลีเหนือก็ใช้อำนาจที่จะทำให้อเมริกายุติการข่มขู่ คุกคามที่จะใช้สงครามเป็นเครื่องมือ

เพราะฉะนั้น ก็เกิดความขัดแย้งด้านอำนาจเกิดขึ้น เกิดการเมืองระหว่างประเทศเกิดขึ้น นอกจากนี้ อาจมีความขัดแย้งในเรื่องการใช้อำนาจในทางเศรษฐกิจก็ได้ “อำนาจ” ในที่นี้ ไม่ได้เจาะจงว่าต้องเป็นอำนาจทางการเมืองเท่านั้น เพราะ “อำนาจ” มี 3 อย่าง คือ

- ▶ อำนาจทางการเมือง
- ▶ อำนาจทางเศรษฐกิจ
- ▶ อำนาจด้านการทหาร

ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจทางด้านใดก็ตาม
ถ้ามีการใช้อำนาจอระหว่างรัฐเกิดขึ้นก็ถือว่า
การเมืองระหว่างประเทศเกิดขึ้นแล้ว
เมื่อมีความขัดแย้งในเรื่องอำนาจอระหว่างรัฐ
เกิดขึ้นก็ถือว่าการเมืองระหว่างประเทศเกิดขึ้น
แล้วเช่นกัน

การเมืองโลก (World Politics)

1. การใช้อำนาจระหว่างผู้แสดงบทบาทระหว่างประเทศที่เป็นรัฐหรือไม่ใช่รัฐในระดับโลก ได้แก่ ขบวนการก่อการร้าย บริษัทข้ามชาติ องค์กรระหว่างประเทศ และรัฐ โดยการใช้อำนาจนั้นต้องเป็นการใช้ในระดับโลก นั่นคือมีผลกระทบต่อโลก เช่น กรณีที่อเมริกาใช้อำนาจในการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศ เป็นการต่อต้านระดับโลก ถือเป็นการเมืองโลก หรือขบวนการก่อการร้าย อัลเคดาร์ของบิน ลาเดนมีการก่อการร้ายไปทั่วโลก ถือว่าเป็นการใช้อำนาจของขบวนการก่อการร้ายในระดับโลก นี่คือ “การเมืองโลก”

2. ความขัดแย้งระหว่างผู้แสดงบทบาทระหว่างประเทศในระดับโลก เช่น อัลเคดาร์ก่อการร้ายทั่วโลกเพื่อต่อต้านจักรวรรดินิยม (อเมริกา-สหภาพยุโรป)

สถานการณ์การเมืองโลก คือ ปราบปรามการกระทำระหว่างประเทศหรือเหตุการณ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในเวทีโลก ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจในความร่วมมือและ/ หรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ เหตุการณ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นเหตุการณ์การเมือง เศรษฐกิจ การทหาร สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ

ปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศในปัจจุบัน

1 ปัญหาการก่อการร้ายสากล

ประเทศสหรัฐอเมริกาโดย Central Intelligence Agency (CIA) ให้คำจำกัดความการก่อการร้ายไว้ว่า การก่อการร้าย หมายถึง "ปฏิบัติการรุนแรงที่มีการคิดและเตรียมการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยมีเหตุจูงใจทางการเมือง กระทำต่อเป้าหมายซึ่งไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสงคราม และไม่มีศักยภาพในการทำการรบโดยกลุ่มขบวนการที่มีได้เป็นตัวแทนของรัฐในทางการเมืองระหว่างประเทศ หรือโดยกลุ่มสายลับของรัฐที่กระทำการในทางลับ"